

(výňatok)

(...)

§ 1

(1) Lid je jediný zdroj veškeré státní moci v republice Československé.

(2) Ústavní listina určuje, kterými orgány svrchovaný lid si dává zákony, uvádí je ve skutek a nalézá právo. Ona také vytyčuje meze, jichž tyto orgány nesmějí překročit, aby se nedotkly ústavně zaručených svobod občanských.

§ 2

Stát československý jest demokratická republika, jejíž hlavou je volený president.

§ 3

(1) Území Československé republiky tvoří jednotný a nedílný celek, jehož hranice mohou být měněny jen ústavním zákonem (čl. 1. uvoz. zák.).

(2) Nedílnou součástí tohoto celku jest a to na základě dobrovolného připojení podle smlouvy mezi hlavními a přidruženými mocnostmi a Československou republikou v Saint Germain-en-Laye ze dne 10. září 1919, samosprávné území Podkarpatské Rusi, které bude vypraveno nejširší autonomií, slučitelnou s jednotností republiky Československé.

(3) Podkarpatská Rus má vlastní sněm, který si volí předsednictvo.

(4) Sněm Podkarpatské Rusi je příslušný usnášeti se o zákonech ve věcech jazykových, vyučovacích, náboženských, místní správy, jakož i v jiných věcech, které by naň přenesly zákony Československé republiky. Zákony usnesené sněmem Podkarpatské Rusi, projeví-li president republiky s nimi souhlas svým podpisem, vyhlášují se ve zvláštní sbírce a podepisuje je také guvernér.

(5) Podkarpatská Rus budiž v Národním shromáždění Československé republiky zastoupena přiměřeným počtem poslanců (senátorů) podle příslušných volebních řádů československých.

(6) V čele Podkarpatské Rusi je guvernér jmenovaný presidentem Československé republiky k návrhu vlády a odpovědný také sněmu Podkarpatské Rusi.

(7) Funkcionáři Podkarpatské Rusi budou podle možnosti vybíráni z jejího obyvatelstva.

(8) Podrobnosti, zvláště o právu voliti a o volitelnosti do sněmu, upravují zvláštní ustanovení.

(9) Zákon Národního shromáždění, který určí hranice Podkarpatské Rusi, tvoří součást ústavní listiny.

§ 4

- (1) Státní občanství v Československé republice je jediné a jednotné.
- (2) Podmínky nabývání, účinků a zániku státního občanství Československé republiky určuje zákon.
- (3) Příslušník cizího státu nemůže být zároveň příslušníkem Československé republiky.

§ 5

- (1) Hlavním městem republiky Československé je Praha.
- (2) Barvy republiky jsou bílá, červená a modrá.
- (3) Státní znak a vlajky upravují zákony.

HLAVA DRUHÁ

Moc zákonodárná. Složení a působnost Národního shromáždění a jeho obou sněmoven

§ 6

- (1) Moc zákonodárnou vykonává pro celé území Československé republiky Národní shromáždění, skládající se ze dvou sněmoven: sněmovny poslanecké a senátu.
- (2) Sídlem obou sněmoven jest Praha. Je-li to však nezbytně nutno, mohou být svolány přechodně do jiného místa republiky Československé.

§ 7

- (1) Zákonodárná a správní činnost zemských sněmů zanikla.
- (2) Pokud zákon Národním shromážděním usnesený neustanovuje jinak, platí pro celé území Československé republiky.

§ 8

Sněmovna poslanecká má 300 členů, kteří se volí podle všeobecného, rovného, přímého, tajného práva hlasovacího podle zásady poměrného zastoupení. Volby konají se v neděli.

§ 9

Právo voliti do sněmovny poslanecké mají všichni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří překročili 21. rok věku svého a vyhovují ostatním podmínkám řádu volení do poslanecké sněmovny.

§ 10

Volitelní jsou státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří dosáhli aspoň 30. roku věku svého a vyhovují ostatním podmínkám řádu volení do poslanecké sněmovny.

§ 11

Volební období poslanecké sněmovny trvá 6 let.

§ 12

Podrobnosti o výkonu práva volebního a provádění voleb obsahuje řád volení do sněmovny poslanecké.

§ 13

Senát má 150 členů, kteří se volí podle všeobecného, rovného, přímého, tajného práva hlasovacího podle zásady poměrného zastoupení. Volby konají se v neděli.

§ 14

Právo voliti do senátu mají všichni státní občané republiky Československé bez rozdílu pohlaví, kteří překročili 26. rok věku svého a vyhovují ostatním podmínkám zákona o složení a pravomoci senátu.

§ 15

Volitelní jsou státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří dosáhli 45. roku věku svého a vyhovují ostatním podmínkám zákona o složení a pravomoci senátu.

(...)

ÚSTAVNÝ ZÁKON O AUTONÓMII SLOVENSKEJ KRAJINY – 1938

(výňatok)

Národné shromaždenie vychádzajúc z toho, že Česko-Slovenská republika vznikla shodou suverennej vôle dvoch rovnoprávných národov, že slovenskému národu v Pittsburskej dohode, ako aj v iných smluvách a prejavoch, domácich i zahraničných, zabezpečená bola úplná autonómia a vedené snahou usmierenia slovenského a českého národa v duchu Žilinskej dohody, usnáša sa na tomto ústavnom zákone:

(...)

Článok III.

- (1) Zákony vyhlásené do dňa, v ktorom sa ustaví Snem Slovenskej krajiny, i keď sa týkajú vecí, ktoré spadajú do zákonodarnej moci Snemu Slovenskej krajiny, vzťahujú sa aj na územie Slovenskej krajiny, ak len zo samého zákona iné neplynie.
- (2) Ak v zákonoch, na ktorých sa usnieslo Národné shromaždenie, hovorí sa o podrobnej úprave či už zákonom alebo nariadením a ide o otázku, spadajúcu do právomoci zákonodarných a vládnych orgánov Slovenskej krajiny, tieto sú príslušné vo veci usnášať sa.
- (3) Vládnú a výkonnú moc na území Slovenskej krajiny od 7. októbra 1938 vykonáva vo veciach, spadajúcich do právomoci Slovenskej krajiny dotiaľ, kým nebude utvorená Slovenská krajinská vláda (čl. V, odst. 4), Slovenská krajinská vláda, pozostávajúca z piatich členov, ktorá tvorí súčasť ústrednej vlády (§ 70 ústavnej listiny).

Článok IV.

Ustanovenia článkov I.-III. ako i čl. V., odst. 4 Časťi prvej a ustanovenia Časťi druhej tohoto ústavného zákona tvoria súčasť ústavnej listiny. Prevádzacie zákony, spomínané v tomto zákone, netvoria súčasť ústavnej listiny.

Článok V.

- (1) Voľby do prvého Snemu Slovenskej krajiny vypíše Slovenská krajinská vláda tak, aby sa mohli vykonať do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto zákona podľa ustanovení čiasťky I. a III. zák. č. 330/1920 Sb. z. a n. v znení zák. č. 126/1927 Sb. z. a n. s tou zmenou, že aktívne volebné právo majú tí, ktorí v deň voľby prekročili 21. rok svojho veku, že na 20. 000 odovzdaných platných hlasov, ako aj na zbytok presahujúci tri štvrtiny tohto počtu, dostane každá strana jeden mandát a že obmedzenia pasívneho volebného práva určené v § 6 cit. zákona sa na tieto voľby nevzťahujú.
- (2) O platnosti volieb do prvého Snemu Slovenskej krajiny rozhodne volebný súd.
- (3) Prvé zasadnutie Snemu Slovenskej krajiny svolá do mesiaca po voľbách prezident republiky do Bratislavy. Zasadnutie prvého Snemu Slovenskej krajiny až do voľby jeho predsedníctva vedie povereník strany, ktorá pri voľbách dosiahla najväčší počet hlasov. Kým sa Snem neusnesie na rokovacom poriadku, riadi sa obdobnými ustanoveniami rokovacieho poriadku poslaneckej snemovne Národného shromaždenia.
- (4) Členov Slovenskej krajinskej vlády, tvoriacej súčasť ústrednej vlády, menuje prezident republiky na návrh predsedníctva Snemu Slovenskej krajiny, ak je tento ustavený.

Článok VI.

- (1) Zákon tento nadobudne účinnosti dňom jeho vyhlásenia.
- (2) V deň vyhlásenia tohto ústavného zákona strácajú platnosť všetky zákony a ustanovenia, ktoré odporujú jeho ustanoveniam i zmenenej ústavnej listine.

Článok VII.

Prevedením tohto ústavného zákona poveruje sa vláda.

Časť druhá.

Zmena ústavnej listiny. (§ 1-19)

Hlava I.

Všeobecné ustanovenia. (§ 1-3)

§ 1.

Slovenská krajina je autonomnou čiastkou Česko-Slovenskej republiky.

§ 2.

- (1) Na území Slovenskej krajiny úradným a vyučovacím jazykom je reč slovenská.
- (2) Príslušníci českého národa ako i úrady, súdy, korporácie, verejné orgány a iné sdruzenia zo zemi Českej a Moravskosliezskej môžu v styku s úradmi, súdmi a inými verejnými orgánmi používať českú reč.
- (3) Jazykové práva, zabezpečené menšinám v smluve medzi čelnými mocnosťami spojenými a sdruženými a Česko-Slovenskom, podpísanej v Saint-Germain-en-Laye, dňa 10. septembra 1919, ostávajú nedotknuté.

§ 3.

Na území Slovenskej krajiny uzákoňuje sa krajinská príslušnosť. Podmienkou nadobudnutia krajinskej príslušnosti je domovské právo v niektorej obci Slovenskej krajiny. Štátna príslušnosť nadobúda sa automaticky príslušnosťou krajinskou.

Hlava II.

Moc zákonodarná. (§ 4-9)

§ 4.

- (1) Národné shromaždenie vykonáva zákonodarnú moc pre celé územie Česko-Slovenskej republiky vo veciach:
 1. ústavnej listiny, jej častok, ako aj v otázkach upravujúcich činnosť spoločných zákonodarných, vládnych a výkonných orgánov;
 2. vzťahov Česko-Slovenskej republiky k cudzine, vypovedania vojny a uzavretia mieru, obchodnej a tarifnej politiky, vývozu a dovozu;
 3. národnej obrany;
 4. štátneho občianstva, vyst'ahovalectva, prisťahovalectva, cestovných pasov;
 5. meny, mier a váh, veci patentov, ochrany vzorkov a ochranných známk, vymierovania a mapovania;
 6. colných;
 7. dopravy;
 8. pošty, telekomunikácií, poštovnej sporiteľnej a šekovej služby;

9. spoločného rozpočtu, spoločnej uzavierky, štátneho dlhu a schvaľovania pôžičiek pre spoločné potreby štátu a ich použitia;
 10. daní, dávok a poplatkov, nakoľko tieto podľa § 18 tohto zákona slúžia na krytie výdavkov spoločných vecí, zásad nepriamych daní vôbec;
 11. monopolov, spoločných štátnych podnikov, ústavov a zariadení. Výnimku tvoria štátne lesy a majetky, banské a hutnícké podniky, kúpele, ktorých vlastníctvo a správa prechádza na tú krajinu, na území ktorej sa nachádzajú;
 12. právnej úpravy otázok hospodárskych a finančných, ktoré sú potrebné k zabezpečeniu rovnakých súťažných podmienok podnikania.
- (2) Na základe súhlasu snemu Slovenskej krajiny Národné shromáždenie môže jednotne riešiť aj iné otázky spoločného záujmu.

§ 5.

- (1) K platnosti usnesenia Národného shromáždenia vo veci zmeny ústavnej listiny a ústavných zákonov vôbec je potrebné, aby väčšina, určená v ústavnej listine, zahŕňovala v sebe aj primeranú kvalifikovanú väčšinu členov snemovní, zvolených na území Slovenskej krajiny.
- (2) Aby zdôraznená bola zásada, že ústredná vláda republiky Česko-Slovenskej má požívať dôveru väčšiny slovenského národa, môže byť jednou tretinou poslancov zo Slovenskej krajiny podaný návrh na vyslovenie nedôvery v smysle § 76 ústavnej listiny. Pre ďalšie pokračovanie platia doterajšie predpisy.
- (3) K zákonom vo veciach § 4, odst. 1, bod 12 je potrebné, aby väčšina určená v ústavnej listine zahŕňovala v sebe aj primeranú väčšinu členov snemovní zvolených na území Slovenskej krajiny.

§ 6.

Členovia obidvoch snemovní Národného shromáždenia, zvolení na území Slovenskej krajiny, majú hlasovacie právo len v prípade usnášania sa o veciach uvedených v § 4 tohto zákona.

§ 7.

- (1) Zákon odhlasovaný Národným shromážením vo veciach uvedených v § 4 tohto zákona, týka sa Slovenskej krajiny len, keď sa to v ňom výslovne vypovie.
- (2) V takomto prípade zákon nech je vydaný aj v slovenskej pôvodine.

§ 8.

V Stálom výbore ako členovia a náhradníci pomerne budú zastupení členovia oboch snemovní Národného shromáždenia, zvolení na území Slovenskej krajiny.

§ 9.

- (1) Vo všetkých veciach v § 4 tohto zákona neuvedených zákonodarnú moc pre územie Slovenskej krajiny vykonáva Snem Slovenskej krajiny, volený všeobecným, priamym, tajným hlasovaním podľa zásady pomerného zastúpenia.
- (2) Snem Slovenskej krajiny usnesie sa na ústave Slovenskej krajiny v rámci právneho usporiadania Česko-Slovenskej republiky.
- (3) Zmena územia Slovenskej krajiny podľa § 33 ústavnej listiny môže se uskutočniť iba po súhlase 2/3 väčšiny Snemu Slovenskej krajiny.

- (4) K medzinárodným smlúvam ktoré sa týkajú kultúrnych, kultových a hospodárskych otázok výlučne slovenských a ktoré spadajú v smysle odseku 1 do právomoci slovenskej krajiny, je potrebný súhlas snemu Slovenskej krajiny.
- (5) Ustanovenia § 47 a odst. 1 a 3 § 48 ústavnej listiny vzťahujú sa primerane aj na zákony Snemu Slovenskej krajiny.
- (6) stanovenia §§ 20, 23-26 ústavnej listiny vzťahujú sa aj na členov Snemu Slovenskej krajiny na celom území republiky Česko-Slovenskej.

Hlava III.

Moc vládna a výkonná. (§ 10-16)

§ 10.

Väčšina, potrebná v smysle § 57 ústavnej listiny k voľbe prezidenta republiky, musí zahŕňať primeranú väčšinu členov Národného zhromaždenia, zvolených na území Slovenskej krajiny. V prípade, že by tejto väčšiny nebolo možno dosiahnuť, voľba sa odloží na 14 dní, a ak by za tento čas k shode nedošlo, voľba sa vykoná väčšinou, určenou v § 57 ústavnej listiny.

§ 11.

- (1) Vládnú a výkonnú moc na území Slovenskej krajiny vo veciach uvedených v § 4 tohto zákona vykonávajú orgány republiky Česko-Slovenskej okrem bodov 4, 6, 7, 8, 10 a 12 § 4 tohto zákona.
- (2) Na základe vzájomnej dohody príslušných ministerstiev možno jednotne upraviť otázky spoločného záujmu.

§ 12.

- (1) Rozhodovania v ústrednej vláde republiky a podpisovania ich aktov zúčastnia sa členovia Slovenskej krajinskej vlády len vtedy, ak ide o záležitosti, týkajúce sa tiež aj Slovenskej krajiny.
- (2) Ak sa vládne nariadenie (§ 84 ústavnej listiny) týka tiež Slovenskej krajiny, podpíše to aspoň jeden člen vlády zastupujúci Slovenskú krajinu.

§ 13.

- (1) Zamestnanci ústrednej štátnej správy na území Slovenskej krajiny budú sa prijímať predovšetkým zpomedzi príslušníkov Slovenskej krajiny.
- (2) Do spoločných ústredných úradov, ústavov a podnikov bude prijatý počet obyvateľstva Slovenskej krajiny primeraný počet jej príslušníkov.
- (3) Na území Slovenskej krajiny bude umiestnený počet jej obyvateľstva primeraný kontingent vojenských útvarov všetkých zbraní a služieb. Príslušníci Slovenskej krajiny zadelia sa predovšetkým do útvarov, ktoré sú umiestnené na jej území a podriadené Slovenskému krajinskému veliteľstvu.

§ 14.

- (1) Slovenskej krajine, jej ustanovizniám a orgánom zabezpečuje sa pomerné zastúpenie vo všetkých spoločných ústredných ustanovizniach, radách, komisiách, výboroch a pod.
- (2) Slovenskej krajine, jej ustanovizniám a orgánom zabezpečuje sa pomerné zastúpenie v medzinárodných organizáciách, úniach, radách, výboroch, komisiách a pod., v ktorých Česko-Slovenská republika dosiahla alebo dosiahne zastúpenie.

§ 15.

- (1) Vo veciach, pod bodmi 4, 6, 7, 8, 10 a 12 § 4 ako aj v ostatných v § 4 tohto zákona neuvedených veciach, vládnu a výkonnú moc vykonávajú autonómne orgány Slovenskej krajiny.
- (2) Vo veciach bodu 6 a 10 § 4 pokračujú krajinské orgány podľa predpisov spoločných ministerstiev.
- (3) Hospodárenie štátnych dopravných podnikov (body 7 a 8 § 4 tohto zákona) usporiada sa podľa zásady, že Slovenská krajina samostatne a na svoj účet hospodári.
- (4) Veci celoštátneho a spoločného záujmu budú riešené dohodou príslušných orgánov. K tomu účelu možno zriadiť aj spoločné orgány.
- (5) Vládnu a výkonnú moc na území Slovenskej krajiny vykonáva krajinská vláda, zodpovedná Snemu Slovenskej krajiny.

§ 16.

- (1) Súdnu ochranu proti správny úradom Slovenskej krajiny vo veciach spadajúcich v smysle § 15 tohto zákona do ich právomoci poskytuje v najvyššej stolici súd složený z neodvislých sudcov zriadený na Slovensku pre územie Slovenskej krajiny.
- (2) Podrobnosti upraví zákonom Snem Slovenskej krajiny.
- (3) Dokiaľ nebude zriadený Najvyšší správny súd na území Slovenskej krajiny, terajšia právomoc Najvyššieho správneho súdu zostáva nedotknutá.

Hlava IV.

Sudcovská moc. (§ 17)

§ 17.

- (1) Súdnicstvo na území Slovenskej krajiny vykonávajú súdy, v to počítajúc Najvyšší súd, zriadené na území Slovenskej krajiny.
- (2) Dokiaľ nebude zriadený Najvyšší súd na území Slovenskej krajiny, terajšia právomoc Najvyššieho súdu zostáva nedotknutá.
- (3) Všade, kde hlava štvrtá ústavnej listiny hovorí o úprave osobitným zákonom, myslí sa na zákon Snemu Slovenskej krajiny.

(...)

(výňatok)

(...)

ZÁKLADNÍ ČLÁNKY ÚSTAVY

Článek I.

- (1) Československý stát je lidově demokratická republika.
- (2) Lid je jediným zdrojem veškeré moci ve státě.

Článek II.

- (1) Československá republika je jednotný stát dvou rovnoprávných slovanských národů, Čechů a Slováků.
- (2) Území státu tvoří jednotný a nedílný celek.

Článek III.

- (1) Lidově demokratická republika neuznává výsad. Práce ve prospěch celku a účast na obraně státu je obecnou povinností.
- (2) Stát zaručuje všem svým občanům, mužům i ženám, svobodu osobnosti a jejího projevu a pečuje o to, aby se všem dostalo stejných možností a stejných příležitostí.
- (3) Všichni občané mají právo na vzdělání, právo na práci, na spravedlivou odměnu za vykonanou práci a na odpočinek po práci. Národním pojištěním je občanům zajištěno zaopatření při nezpůsobilosti k práci.

Článek IV.

- (1) Svrchovaný lid vykonává státní moc zastupitelskými sbory, které jsou lidem voleny, lidem kontrolovány a lidu odpovědné.
- (2) Volební právo do zastupitelských sborů je obecné, rovné, přímé a tajné. Volit může každý občan, jakmile dosáhne věku 18 let. Zvolen může být každý občan, jakmile dosáhne věku 21 let.
- (3) K obstarávání věcí veřejných a k uplatňování svých demokratických práv vytváří lid dobrovolné organizace, zejména politické, odborové, družstevní a kulturní, organizace žen a mládeže a organizace tělovýchovné.

Článek V.

Nejvyšším orgánem moci zákonodárné je Národní shromáždění o jedné sněmovně. Má tři sta členů (poslanců), volených na dobu šesti let.

Článek VI.

V čele státu je prezident republiky, volený Národním shromážděním na dobu sedmi let.

Článek VII.

Nejvyšším orgánem moci vládní a výkonné je vláda. Je odpovědná Národnímu shromáždění. Jmenuje ji a odvolává prezident republiky.

Článek VIII.

- (1) Nositelem a vykonavatelem státní moci na Slovensku a představitelem svébytnosti slovenského národa jsou slovenské národní orgány.

(2) Slovenské národní orgány zajišťují v duchu lidové demokracie rovnoprávnost Čechů a Slováků. Všechny orgány republiky usilují v souladu s nimi o to, aby se vytvářely stejně příznivé podmínky pro hospodářský, kulturní a sociální život obou národů.

Článek IX.

(1) Národním orgánem moci zákonodárné na Slovensku je Slovenská národní rada. Má sto členů (poslanců), volených na Slovensku na dobu šesti let.

(2) Národním orgánem moci vládní a výkonné na Slovensku je sbor pověřenců. Je odpovědný Slovenské národní radě a vládě republiky. Jmenuje jej a odvolává vláda republiky.

Článek X.

Nositelům a vykonavatelům státní moci v obcích, okresích a krajích a strážcem práv a svobod lidu jsou národní výbory.

(...)

Kapitola pátá

Slovenské národní orgány

§ 93.

Slovenské národní orgány vykonávají moc zákonodárnou, vládní a výkonnou na území Slovenska podle ústavy.

§ 94.

Slovenská národní rada vykonává moc zákonodárnou (§ 96) ve věcech národní nebo regionální povahy, pokud vyžadují k zajištění plného rozvoje hmotných i duchovních sil slovenského národa zvláštní úpravu a pokud nejde o věci, u kterých je třeba jednotné úpravy zákonem.

§ 95.

(1) Sboru pověřenců (pověřencům) přísluší v zásadě veškerá moc vládní a výkonná na Slovensku (odstavec 2) s výjimkou věcí národní obrany, zahraniční politiky a zahraničního obchodu.

(2) Pokud nejde o výkon moci vládní a výkonné v oboru zákonodárné pravomoci Slovenské národní rady (§ 96, *odst. 1*), přísluší tato moc sboru pověřenců (pověřencům) jako výkonnému orgánu vlády (ministrů), a to v těchto oborech:

1. obecná správa vnitřní;
2. správa finanční;
3. správa zdravotní;
4. správa sociální a ochrana práce;
5. správa technická;
6. spravedlnost;
7. výživa;
8. zemědělství;
9. průmysl;
10. vnitřní obchod;
11. školství, osvěta a informace;
12. doprava a pošty.

(3) Nařízení vlády a ministrů vydávaná k provedení zákonů (§ 90) jsou platná na celém území státu.

Slovenská národní rada

§ 96.

(1) Do zákonodárné pravomoci Slovenské národní rady náleží:

1. péče o rozvoj národní kultury, a to vědy, umění slovesného, dramatického, hudebního a tanečního, umění výtvarných a umění filmového; péče o historické památky; knihovnictví a musejnictví; péče o odbornou výchovu v oboru domácího průmyslu a lidového umění; péče o věci slovenských duševních pracovníků;
2. péče o národní, střední, odborné a umělecké školství v rámci zákonů; péče o školy mateřské a jesle; péče o lidovychovu, sport, tělovýchovu, cestovní ruch a turistiku;
3. veřejné zdravotnictví a sociální péče vyjímajíc věci, které upravují nebo upraví zákony jednotně pro celé státní území;
4. fondy a nadace, pokud se jejich působnost vztahuje jen na Slovensko;
5. slučování a rozlučování obcí a okresů a změny i úpravy jejich hranic; věci místopisné;
6. technické otázky výstavby obcí a měst a stavební předpisy kromě věcí dotčených jednotným hospodářským plánem; zřizování a udržování silnic, cest a mostů nestátních; věci vodohospodářské vyjma věci dotčené jednotným hospodářským plánem, z nich pak zejména úprava vodních toků, nádrží a jiných vodních děl, jakož i zřizování rybníků, vodovodů a kanalisací;
7. zvelebování půdy kromě věcí dotčených jednotným hospodářským plánem; ochrana zemědělství a lesnictví před škůdci a živelními pohromami; veterinářství a péče o chov hospodářského zvířectva; ovocnářství a pastvinářství, myslivost a rybolov; ochrana polního a lesního majetku;
8. řemeslo a maloobchod, pokud převažuje osobní výkon podnikatele, jakož i věci místních trhů, aniž je tím dotčena celostátní úprava pracovního práva, jakož i úprava distribuce, obchodu a živností;
9. statistika a výzkumnictví v oboru zvláštních zájmů slovenských;
10. věci poručenské a sirotčí.

(2) Slovenská národní rada se usnáší na zákonech Slovenské národní rady též ve věcech, jejichž úpravu jí přikáže zákon.

§ 97.

(1) Sídlem Slovenské národní rady je Bratislava.

(2) Přechnodně může být Slovenská národní rada svolána i do jiného místa.

§ 98.

(1) Podrobnosti o podmínkách volebního práva do Slovenské národní rady a o jeho výkonu, jakož i o provádění voleb poslanců Slovenské národní rady stanoví zákon.

(2) Zákon určuje, jaká činnost a které veřejné funkce jsou s funkcí poslance Slovenské národní rady neslučitelné.

§ 99.

(1) Slovenská národní rada ověřuje platnost volby jednotlivých poslanců Slovenské národní rady a rozhoduje o neslučitelnosti funkce poslance Slovenské národní rady s funkcí jinou.

(2) Ověření budiž provedeno nejdéle do šesti měsíců od ustavení Slovenské národní rady nebo do tří měsíců od toho dne, kdy náhradník, nastupující na místo poslance Slovenské národní rady, složí slib.

§ 100.

- (1) V první schůzi Slovenské národní rady, které se poslanec zúčastní, složí tento slib: „Sľubujem, že budem verný republike Československej, jej ľudovodemokratickému zriadeniu a odkazu Slovenského národného povstania. Budem zachovávať jej zákony a vykonávať svoj mandát podľa najlepšieho vedomia a svedomia na prospech ľudu, štátu a slovenského národa.“
- (2) Odepření slibu nebo slib s výhradou mají samy o sobě za následek ztrátu mandátu.

§ 101.

- (1) Poslanci Slovenské národní rady vykonávají svůj mandát osobně. Mohou se ho kdykoli vzdát.
- (2) Mají po dobu výkonu mandátu nárok na náhradu, jejíž výši stanoví zákon Slovenské národní rady.
- (3) O výkonu mandátu poslanců Slovenské národní rady, o jejich imunitě a o právu odepřít svědectví, o jejich nároku na dovolenou a na služební požitky, jsou-li v služebním poměru, platí obdobně ustanovení o poslancích (§§ 44 až 47 a § 48, odst. 1 a 3).

§ 102.

- (1) Slovenskou národní radu svolává k zasedání předseda vlády. K prvnímu zasedání je povinen ji svolat nejpozději do čtyř týdnů ode dne voleb.
- (2) Předseda vlády může odročit zasedání Slovenské národní rady nejdéle na tři měsíce a nejvýše dvakrát za rok. Žádá-li v této době nadpoloviční většina poslanců Slovenské národní rady, aby byla Slovenská národní rada svolána, je předseda vlády povinen to učinit, a to tak, aby se sešla do 14 dnů od toho dne, kdy bude žádost podána.
- (3) Slovenskou národní radu rozpouští na základě usnesení vlády předseda vlády.
- (4) Uplyne-li volební období Slovenské národní rady anebo bude-li Slovenská národní rada rozpuštěna, buďtež nové volby provedeny do 60 dnů.

§ 103.

- (1) Slovenská národní rada si volí ze svého středu předsednictvo.
- (2) Předsednictvo řídí práce Slovenské národní rady a obstarává její vnitřní věci.

§ 104.

- (1) Základní zásady jednání a styky se sborem pověřenců upraví si Slovenská národní rada zákonem o jednacím řádu. Své vnitřní poměry a další pravidla o svém jednání může si Slovenská národní rada upravit v mezích tohoto zákona vlastním usnesením.
- (2) Schůze Slovenské národní rady řídí předseda nebo některý z místopředsedů.
- (3) Schůze Slovenské národní rady jsou zpravidla veřejné. Schůze neveřejné se mohou konat jen v případech stanovených jednacím řádem.
- (4) Slovenská národní rada je způsobilá se usnášet, je-li přítomna aspoň polovina poslanců. K platnosti usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných.

§ 105.

Předseda i ostatní členové vlády mají právo zúčastnit se kdykoli schůzí Slovenské národní rady nebo jejích výborů. Budiž jim uděleno slovo, kdykoli o to požádají.

§ 106.

- (1) Předseda i ostatní členové sboru pověřenců mají právo zúčastnit se kdykoli schůzí Slovenské národní rady nebo jejích výborů. Budiž jim uděleno slovo, kdykoli o to požádají.

(2) Požádá-li o to Slovenská národní rada, její předsednictvo nebo kterýkoli její výbor, je člen sboru pověřenců povinen dostavit se osobně do schůze.

(3) Jinak se člen sboru pověřenců může dát zastupovat úředníky svého úřadu.

§ 107.

(1) Slovenská národní rada je oprávněna interpelovat předsedu i ostatní členy sboru pověřenců ve věcech jejich působnosti. Předseda i ostatní členové sboru pověřenců jsou povinni odpovídat na interpelace poslanců Slovenské národní rady.

(2) Slovenská národní rada se může usnášet na adresách a resolucích.

§ 108.

(1) Návrhy zákonů Slovenské národní rady mohou za podmínek stanovených jednacím řádem vycházet buď od vlády nebo od sboru pověřenců anebo od poslanců Slovenské národní rady.

(2) Ke každému návrhu zákona Slovenské národní rady budiž přiložen rozpočet o finančním dosahu osnovy a návrh na úhradu potřebného nákladu z té části jednotného státního rozpočtu, která připadá na Slovensko, a to v souladu s rozpočtovým zákonem.

(3) V každém zákoně Slovenské národní rady budiž uvedeno, kterému členu sboru pověřenců se ukládá jeho provedení.

§ 109.

Zákony Slovenské národní rady, pokud odporují ústavě nebo ústavnímu zákonu, jsou neplatné.

§ 110.

(1) Zákony Slovenské národní rady podpisuje předseda vlády, předseda Slovenské národní rady, předseda sboru pověřenců a pověřenec, kterému je uloženo provedení.

(2) Má-li předseda vlády za to, že zákon, na němž se usnesla Slovenská národní rada a který mu byl předložen k podpisu, odporuje ústavě nebo ústavnímu zákonu, překračuje pravomoc Slovenské národní rady anebo je v rozporu s jednotným hospodářským plánem nebo rozpočtovým zákonem, předloží jej do 14 dnů vládě, která do dvou měsíců rozhodne o věci s konečnou platností.

§ 111.

(1) K platnosti zákona Slovenské národní rady je třeba, aby byl vyhlášen, a to způsobem, jak ustanovuje zákon.

(2) Zákony Slovenské národní rady se vyhlášují touto větou: „Slovenská národná rada usniesla sa na tomto zákone.“

(3) Zákon Slovenské národní rady budiž vyhlášen do osmi dnů od toho dne, kdy jej podepíše předseda vlády.

§ 112.

Slovenská národní rada podává, je-li věc sporná, závazný výklad zákonů Slovenské národní rady. K platnosti takového výkladu je třeba souhlasu předsedy vlády.

Sbor pověřenců

§ 113.

(1) Sbor pověřenců se skládá z předsedy a z ostatních členů (pověřenců).

(2) Pravidelným sídlem sboru pověřenců je Bratislava.

(3) Pověřenectva se zřizují zákonem, který může podrobnější úpravu, zejména jejich působnosti, svěřit vládnímu nařízení.

§ 114.

- (1) Předsedu i ostatní členy sboru pověřenců jmenuje a odvolává vláda; ona též určuje, který z nich řídí které pověření.
- (2) Sbor pověřenců i jeho jednotliví členové mohou podat demisi do rukou předsedy vlády.

§ 115.

- (1) Člen sboru pověřenců nemůže být členem vlády.
- (2) Které další funkce jsou neslučitelné s funkcí člena sboru pověřenců, stanoví zákon.

§ 116.

Členové sboru pověřenců skládají do rukou předsedy vlády tento slib: „Sľubujem, že budem verný republike Československej, jej ľudovodemokratickému zriadeniu a odkazu Slovenského národného povstania. Svoje povinnosti budem plniť svedomíte a nestranne podľa vôle ľudu a v záujme ľudu, štátu a slovenského národa. Budem zachovávať ústavné a iné zákony, ako aj nariadenia a smernice vlády.“

§ 117.

- (1) Sbor pověřenců i jeho členové jsou odpovědni vládě.
- (2) Sbor pověřenců i jeho členové jsou povinni dbát směrnic a pokynů vlády, rovněž tak jednotliví pověřenci směrnic a pokynů příslušných ministrů.
- (3) Ministr je však oprávněn vykonávat s vědomím příslušného pověřence svou pravomoc na Slovensku též přímo.

§ 118.

V oboru zákonodárné pravomoci Slovenské národní rady je sbor pověřenců ve věcech uvedených v § 96, odst. 1 odpovědný také Slovenské národní radě.

§ 119.

- (1) Sbor pověřenců (pověřenci) vydává v oboru zákonodárné pravomoci Slovenské národní rady (§ 96) nařízení a činí příslušná opatření na území Slovenska.
- (2) O mezích nařizovací pravomoci sboru pověřenců (pověřenců) a o způsobu podpisování nařízení platí obdobně ustanovení § 90.

§ 120.

Sbor pověřenců rozhoduje ve sboru, který je schopen usnášet se, je-li přítomna aspoň polovina pověřenců.

§ 121.

- (1) Při jmenování vysokoškolských profesorů, soudců a ostatních státních zaměstnanců na Slovensku, které přísluší prezidentovi republiky, předkládá vládě příslušný návrh sbor pověřenců. Vláda jej může sboru pověřenců vrátit, je-li v rozporu s celostátní personální politikou.
- (2) Jmenování soudců a ostatních státních zaměstnanců, které jinak jmenuje vláda, přísluší na Slovensku sboru pověřenců, jenž však k němu potřebuje předchozího schválení vlády.
- (3) Jmenování zaměstnanců, které jinak jmenuje ministr, přísluší na Slovensku pověřenci, jenž však k němu v zásadě potřebuje předchozího souhlasu příslušného ministra.
- (4) Působnost sboru pověřenců a pověřenců podle odstavců 1 až 3 se nevztahuje na jmenování státních zaměstnanců ve sboru národní bezpečnosti a v těch oborech, v kterých podle § 95, odst.

1 nepřísluší sboru pověřenců moc vládní a výkonná, ani na jmenování státních zaměstnanců u těch ústředních orgánů, jejichž působnost se vztahuje na celé území státu.

§ 122.

(1) Překročí-li nařízení, usnesení nebo opatření sboru pověřenců (nařízení nebo opatření pověřence) jeho pravomoc anebo je v rozporu s ústavou, zákonem, zákonem Slovenské národní rady, vládním nařízením nebo nařízením ministra, může je vláda zrušit. Stejné právo přísluší vládě, je-li usnesení nebo opatření sboru pověřenců v rozporu s vládním usnesením.

(2) V případech uvedených v odstavci 1 může ministr zastavit výkon pověřencova opatření až do rozhodnutí vlády, která může pověřencovo opatření zrušit.

(výňatok)

(...)

Prvá hlava

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Čl. 1

(1) Československá socialistická republika je federatívny štát dvoch rovnoprávných bratských národov, Čechov a Slovákov.

(2) Základom Československej socialistickej republiky je dobrovoľný zväzok rovnoprávných národných štátov českého a slovenského národa, založený na práve na sebaurčenie každého z nich.

(3) Československá federácia je výrazom vôle dvoch svojbytných suverénnych národov, Čechov a Slovákov, žiť v spoločnom federatívnom štáte.

(4) Československú socialistickú republiku tvorí Česká socialistická republika a Slovenská socialistická republika. Obidve republiky majú v Československej socialistickej republike rovnoprávne postavenie.

(5) Obidve republiky rešpektujú navzájom svoju suverenitu i suverenitu Československej socialistickej republiky; takisto Československá socialistická republika rešpektuje suverenitu národných štátov.

Čl. 2

(1) Československá socialistická republika i Česká socialistická republika a Slovenská socialistická republika sú vybudované na zásadách socialistickej demokracie. Ich politický systém je v zásadných veciach rovnaký.

(2) Štátnu moc vykonáva pracujúci ľud prostredníctvom svojich zastupiteľských zborov, ktorými sú: Federálne zhromaždenie, Česká národná rada, Slovenská národná rada a národné výbory.

(3) Politické práva občanov a záruky ich uskutočňovania sú na celom území Československej socialistickej republiky rovnaké.

Čl. 3

(1) Územie Československej socialistickej republiky tvorí územie Českej socialistickej republiky a územie Slovenskej socialistickej republiky.

(2) Hranice Československej socialistickej republiky a hranice Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky môžu byť zmenené len ústavným zákonom Federálneho zhromaždenia.

(3) Hranice každej z obidvoch republík sa môžu zmeniť iba so súhlasom príslušnej národnej rady. Národná rada dáva súhlas svojím ústavným zákonom.

Čl. 4

(1) Hospodárstvo Československej socialistickej republiky je integráciou dvoch národných ekonomík, českej a slovenskej. Rozvíja sa na základe socialistickej hospodárskej sústavy.

(2) Český a slovenský národ sú ekonomicky svojbytné. Česká socialistická republika a Slovenská socialistická republika hospodária s vytvoreným spoločenským produktom s výnimkou tej časti, ktorej správu zverili Československej socialistickej republike na

zabezpečenie spoločných potrieb a záujmov. Hospodárstvo v Československej socialistickej republike sa rozvíja vo vzájomnej spolupráci a za pomoci obidvoch národov.

(...)

Čl. 5

(1) Štátny občan každej z obidvoch republík je zároveň štátnym občanom Československej socialistickej republiky.

(2) Občan jednej republiky má na území druhej republiky rovnaké práva a rovnaké povinnosti ako občan tejto republiky.

(3) Zásady nadobúdania a straty štátneho občianstva republík ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 6

(1) Český a slovenský jazyk sa používa rovnoprávne pri vyhlasovaní zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

(2) Pri rokovaní všetkých štátnych orgánov Československej socialistickej republiky a obidvoch republík, v konaní pred nimi a v ich ostatnom styku s občanmi sa používajú obidva jazyky rovnoprávne.

Druhá hlava

ROZDELENIE PÔSOBNOSTI MEDZI FEDERÁCIU A REPUBLIKY

Čl. 7

(1) Do výlučnej pôsobnosti Československej socialistickej republiky patrí:

a) zahraničná politika, uzavieranie medzinárodných zmlúv, zastupovanie Československej socialistickej republiky v medzinárodných vzťahoch a rozhodovanie v otázkach vojny a mieru,

b) národná obrana,

c) federálne štátne hmotné rezervy,

d) federálne zákonodarstvo a správa v rozsahu pôsobnosti federácie a kontrola činnosti federálnych orgánov,

e) ochrana federálnej ústavnosti.

(2) V oblastiach uvedených v odseku 1 pôsobia výlučne zákonodarné a výkonné orgány štátnej moci, orgány štátnej správy a súdne orgány Československej socialistickej republiky.

Čl. 8

(1) Do spoločnej pôsobnosti Československej socialistickej republiky a obidvoch republík patrí:

a) plánovanie,

b) financie,

c) emisná činnosť,

d) cenové veci,

e) zahraničné hospodárske vzťahy,

f) priemysel,

g) poľnohospodárstvo a výživa,

h) doprava,

ch) pošty a telekomunikácie,

i) rozvoj vedy a techniky,

j) práca, mzdy a sociálna politika,

k) sociálno-ekonomické informácie,

- l) právna úprava socialistického podnikania,
 - m) normalizácia, veci mier a váh, priemyslové práva,
 - n) vnútorný poriadok a bezpečnosť štátu,
 - o) veci tlače a iných informačných prostriedkov.
- (2) V oblastiach uvedených v odseku 1 pôsobia v taxatívne uvedených veciach orgány Československej socialistickej republiky a v ostatných veciach orgány Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky.

Čl. 9

Veci, ktoré nie sú taxatívne zverené do pôsobnosti Československej socialistickej republiky, patria do výlučnej pôsobnosti Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky.

Čl. 10

- (1) Československé hospodárstvo je v súlade so socialistickou hospodárskou sústavou hospodárstvom plánovaným.
- (2) Národohospodárske plány sú:
- a) plán rozvoja hospodárstva Československej socialistickej republiky (federálny plán),
 - b) plány rozvoja hospodárstva Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky (plány republík).
- (3) Strednodobé národohospodárske plány sa vyhlasujú zákonom. Zákon o federálnom pláne prijíma Federálne zhromaždenie, zákon o pláne republiky prijíma národná rada.
- (4) Sústavu národohospodárskych plánov, ich štruktúru, ako aj zásady tvorby plánov federácie upravuje zákon Federálneho zhromaždenia.
- (5) Návrhy federálnych plánov a plánov republík zostavujú súbežne a vo vzájomnej spolupráci federálne plánovacie orgány a plánovacie orgány republík podľa smerníc svojich vlád.

(...)

Tretia hlava

FEDERÁLNE ZHROMAŽDENIE

Čl. 29

- (1) Najvyšším orgánom štátnej moci a jediným zákonodarným zborom Československej socialistickej republiky je Federálne zhromaždenie.
- (2) Federálne zhromaždenie tvoria dve snemovne: Snemovňa ľudu a Snemovňa národov. Obidve snemovne sú rovnoprávne.
- (3) Na platné uznesenie Federálneho zhromaždenia je potrebné súhlasné uznesenie obidvoch snemovní, ak tento ústavný zákon neustanovuje niečo iné alebo ak nejde o vnútorné veci len jednej snemovne.

Čl. 30

- (1) Snemovňa ľudu má 200 poslancov, ktorí sú volení v celej Československej socialistickej republike priamou voľbou.
- (2) Poslanec Snemovne ľudu nemôže byť zároveň poslancom Snemovne národov.
- (3) Snemovňa ľudu sa volí na obdobie štyroch rokov.
- (4) Podmienky výkonu volebného práva do Snemovne ľudu a spôsob výkonu volieb a odvolania poslancov ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 31

- (1) Snemovňa národov reprezentuje rovné štátoprávne postavenie obidvoch republík.
- (2) Snemovňa národov má 150 poslancov, z ktorých sa 75 volí priamou voľbou v Českej socialistickej republike a 75 priamou voľbou v Slovenskej socialistickej republike.
- (3) Volebné obdobie Snemovne národov sa končí s volebným obdobím Snemovne ľudu.

(...)

Čl. 36

- (1) Do pôsobnosti Federálneho zhromaždenia patrí najmä:
 - a) uznávať sa na Ústave Československej socialistickej republiky a na ústavných a iných zákonoch Federálneho zhromaždenia a zisťovať, ako sa vykonávajú,
 - b) rokovať o zásadných otázkach zahraničnej politiky,
 - c) rokovať o zásadných otázkach vnútornej politiky,
 - d) schvaľovať strednodobý národohospodársky plán a štátny rozpočet federácie, preverovať ich plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet federácie,
 - e) voliť prezidenta Československej socialistickej republiky a rokovať o jeho správach,
 - f) rokovať o programovom vyhlásení vlády a kontrolovať jej činnosť a činnosť jej členov, ako aj rokovať o dôvere vláde,
 - g) voliť a odvolávať členov Ústavného súdu Československej socialistickej republiky,
 - h) zriaďovať ústavným zákonom federálne ministerstvá a federálne výbory a zriaďovať zákonom iné federálne orgány štátnej správy,
 - ch) zriaďovať zákonom kontrolný orgán Federálneho zhromaždenia.
- (2) Federálne zhromaždenie sa uznáva o vypovedaní vojny, ak je Československá socialistická republika napadnutá alebo ak treba plniť medzinárodné zmluvné záväzky o spoločnej obrane proti napadnutiu.
- (3) Medzinárodné politické zmluvy a medzinárodné hospodárske zmluvy všeobecnej povahy, ako aj medzinárodné zmluvy, na vykonanie ktorých je potrebný zákon Federálneho zhromaždenia, vyžadujú pred ratifikáciou súhlas Federálneho zhromaždenia.
- (4) Federálne zhromaždenie môže zrušiť nariadenie alebo uznesenie vlády alebo všeobecne záväzný právny predpis federálneho ministerstva, federálneho výboru alebo iného federálneho ústredného orgánu štátnej správy, ak odporujú ústave alebo inému zákonu Federálneho zhromaždenia.

Čl. 37

- (1) Federálne zhromaždenie má zákonodarnú právomoc vo veciach:
 - a) zverených týmto ústavným zákonom do výlučnej pôsobnosti Československej socialistickej republiky (čl. 7),
 - b) patriacich do spoločnej pôsobnosti (čl. 8 a čl. 10 až 28), a to v časti zverenej Československej socialistickej republike.
- (2) Federálne zhromaždenie prijíma ďalej zákony, pri ktorých - okrem výnimiek ustanovených ústavnými zákonmi - výkon patrí v plnom rozsahu orgánom republík, a to Zákon o rodine, Občiansky zákonník, Občiansky súdny poriadok, zákon o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, Trestný zákon, Trestný poriadok, zákon o výkone trestu odňatia slobody a o výkone väzby, zákon upravujúci všeobecné konanie pred správnyymi orgánmi, zákon o vysokých školách, zákon o cestovných dokladoch, zákon o zbraniach a streľive, zákon o geodézii a kartografii.
- (3) Pokiaľ to vyžaduje jednota právneho poriadku, uskutočňuje Federálne zhromaždenie zásadnú zákonodarnú úpravu vo veciach starostlivosti o zdravie ľudu, sústavy základných a stredných všeobecnovzdelávacích i odborných škôl, vo veciach spolčovania a zhromažďovania,

národností, autorského práva, o pomeroch cirkví a náboženských spoločností a vo veciach lesného a vodného hospodárstva.

(...)

Čl. 40

(1) Snemovňa ľudu je schopná uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej poslancov.

(2) Snemovňa národov je schopná uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej poslancov zvolených v Českej socialistickej republike i nadpolovičná väčšina poslancov zvolených v Slovenskej socialistickej republike.

(3) Na platné uznesenie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov v každej snemovni, pokiaľ tento ústavný zákon neustanovuje niečo iné (čl. 41 až 43).

Čl. 41

Na prijatie federálnej ústavy, ústavného zákona Federálneho zhromaždenia a na ich zmenu, na voľbu prezidenta Československej socialistickej republiky a na uznesenie o vypovedaní vojny je potrebný súhlas trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov Snemovne ľudu, ako aj súhlas trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Českej socialistickej republike a trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov Snemovne národov zvolených v Slovenskej socialistickej republike.

Čl. 42

(1) V prípade, v ktorom podľa tohto ústavného zákona platí zákaz majorizácie, hlasujú v Snemovni národov oddelene poslanci zvolení v Českej socialistickej republike a poslanci zvolení v Slovenskej socialistickej republike. Uznesenie je prijaté, ak zaň hlasuje väčšina všetkých poslancov zvolených v Českej socialistickej republike a väčšina všetkých poslancov zvolených v Slovenskej socialistickej republike, ak tento ústavný zákon nevyžaduje kvalifikovanú väčšinu (čl. 41).

(2) Zákaz majorizácie platí pri schvaľovaní:

- a) návrhu zákona, ktorým sa vydávajú zásady nadobúdania a straty štátneho občianstva,
- b) strednodobých národohospodárskych plánov federácie,
- c) návrhov zákonov, ktorými sa ustanovuje sústava národohospodárskych plánov, ich štruktúra, ako aj zásady tvorby plánov federácie,
- d) návrhov zákonov, ktorými sa ustanovuje spôsob zabezpečenia príjmov štátneho rozpočtu federácie, vzťahy medzi štátnym rozpočtom federácie a štátnymi rozpočtami obidvoch republík, ako aj zásady rozpočtového hospodárenia,
- e) štátnych rozpočtov a záverečných účtov federácie,
- f) návrhov zákonov, ktorými sa zriaďujú účelové fondy zapojené na štátny rozpočet federácie,
- g) návrhov zákonných úprav v otázkach uvedených v čl. 11 ods. 7,
- h) návrhov zákonov, ktorými sa ustanovujú zásady daňových zákonov národných rád,
- ch) návrhov zákonných úprav v otázkach uvedených v čl. 13 ods. 2,
- i) návrhov zákonov, ktorými sa upravujú československá mena, postavenie federálnej emisnej banky a národných emisných bánk obidvoch republík, ich vzťahy a činnosť, ďalej návrhy zákonných úprav v otázkach uvedených v čl. 14 ods. 4,
- j) návrhov zákonných úprav v otázkach uvedených v čl. 15,
- k) návrhov zákonov v oblasti zahraničných hospodárskych vzťahov,
- l) návrhov zákonov vo veciach uvedených v čl. 22,
- m) návrhov zákonov, ktorými sa upravuje zriaďovanie, právne pomery a spôsob riadenia hospodárskych organizácií,
- n) návrhov zákonov vydávaných podľa čl. 27 ods. 2 a čl. 28,

o) návrhov zákonov, ktorými sa zriaďujú federálne orgány štátnej správy s výnimkou ministerstiev a federálnych výborov.

(3) Zákaz majorizácie platí aj pri schvaľovaní programového vyhlásenia vlády Československej socialistickej republiky a pri hlasovaní o návrhu na vyslovenie dôvery vláde.

(...)

Siedma hlava

ŠTÁTNE ORGÁNY ČESKEJ SOCIALISTICKEJ REPUBLIKY A SLOVENSKEJ SOCIALISTICKEJ REPUBLIKY

Prvý oddiel

Česká národná rada a Slovenská národná rada

Čl. 102

(1) Predstaviteľom národnej zvrchovanosti a svojbytnosti českého národa a najvyšším orgánom štátnej moci v Českej socialistickej republike je Česká národná rada.

(2) Predstaviteľom národnej zvrchovanosti a svojbytnosti slovenského národa a najvyšším orgánom štátnej moci v Slovenskej socialistickej republike je Slovenská národná rada.

(3) Národná rada je najvyšším zastupiteľským zborom republiky a jej jediným zákonodarným orgánom.

Čl. 103

(1) Česká národná rada má 200 poslancov. Slovenská národná rada má 150 poslancov.

(2) Národná rada sa volí na obdobie 4 rokov.

(3) Podmienky výkonu volebného práva do národnej rady a spôsob výkonu volieb a odvolania poslancov ustanovuje zákon národnej rady.

Čl. 104

(1) Národná rada zasadá najmenej dva razy do roka (jarné zasadanie a jesenné zasadanie).

(2) Národnú radu zvoláva na zasadania a jej zasadania vyhlasuje za skončené predsedníctvo národnej rady.

(3) Národnú radu musí zvolať jej predsedníctvo na žiadosť aspoň jednej tretiny poslancov. Predsedníctvo národnej rady zvolá zasadanie do 14 dní alebo do ďalšej lehoty uvedenej v žiadosti.

Čl. 105

Jednotlivé schôdzky národnej rady zvoláva jej predseda.

Čl. 106

(1) Schôdzky národnej rady sú spravidla verejné.

(2) Neverejné schôdzky sa môžu konať len v prípadoch ustanovených rokovacím poriadkom národnej rady.

Čl. 107

(1) Do pôsobnosti národnej rady patrí najmä:

a) uznávať sa na ústavných a iných zákonoch republiky a sledovať, ako ich orgány republiky vykonávajú,

b) dávať súhlas na medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie je potrebný zákon národnej rady,

- c) rokovať o zásadných otázkach vnútornej politiky,
 - d) schvaľovať strednodobý národohospodársky plán a štátny rozpočet republiky, preverovať ich plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet republiky,
 - e) voliť a odvolávať predsedu národnej rady a ostatných členov predsedníctva národnej rady,
 - f) rokovať o programovom vyhlásení vlády republiky a kontrolovať jej činnosť a činnosť jej členov, ako aj rokovať o dôvere vláde,
 - g) zriaďovať zákonom ministerstvá a iné ústredné orgány štátnej správy republiky,
 - h) voliť a odvolávať členov Ústavného súdu republiky,
 - ch) zriaďovať zákonom kontrolný orgán národnej rady.
- (2) Národná rada môže zrušiť nariadenie alebo uznesenie vlády republiky alebo všeobecne záväzný právny predpis ministerstva alebo iného ústredného orgánu štátnej správy republiky, ak odporujú ústave alebo inému zákonu národnej rady.

Čl. 108

Národná rada ako najvyšší zastupiteľský orgán republiky sa zaoberá podnetmi národných výborov, rokuje o ich činnosti a uznáva sa na opatreniach týkajúcich sa ich výstavby.

Čl. 109

- (1) Národná rada je schopná uznávať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej poslancov.
- (2) Na platné uznesenie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov.
- (3) Na prijatie ústavného zákona je potrebný súhlas trojpätinovej väčšiny všetkých poslancov národnej rady.

Čl. 110

- (1) Vláda republiky môže požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery. Návrh na vyslovenie nedôvery vláde môže podať aspoň jedna pätina poslancov národnej rady.
- (2) Ustanovenie odseku 1 platí aj pre vyslovenie nedôvery jednotlivému členovi vlády republiky.

Čl. 111

- (1) Návrhy zákonov môžu podávať poslanci národnej rady, výbory národnej rady a vláda republiky.
- (2) Zákony národnej rady podpisuje predseda národnej rady a predseda vlády republiky.
- (3) Aby zákon národnej rady nadobudol platnosť, musí byť vyhlásený spôsobom, ktorý ustanovuje zákon národnej rady. Zákony národnej rady vyhlasuje predsedníctvo národnej rady do 14 dní po ich schválení.

Čl. 112

Zásady rokovania národnej rady, jej styky s vládou a navonok upravuje zákon o rokovacom poriadku národnej rady.

Čl. 113

Platnosť voľby poslancov overuje národná rada. Robí tak na návrh svojho mandátového a imunitného výboru.

(...)

Druhý oddiel

Vláda Českej socialistickej republiky a vláda Slovenskej socialistickej republiky

Čl. 124

Vláda republiky je najvyšším výkonným orgánom štátnej moci republiky.

Čl. 125

(1) Vláda republiky sa skladá z predsedu, podpredsedov a ministrov.

(2) Funkcia člena vlády je nezlučiteľná s funkciou člena predsedníctva národnej rady a s funkciou člena Ústavného súdu.

Čl. 126

(1) Členovia vlády Českej socialistickej republiky skladajú do rúk predsedu Českej národnej rady tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem verný Československej socialistickej republike, Českej socialistickej republike a veci socializmu. Svoje povinnosti budem plniť podľa vôle ľudu a v záujme ľudu. Budem zachovávať ústavu a ostatné zákony Československej socialistickej republiky a Českej socialistickej republiky a pracovať pre to, aby sa uvádzali do života.“

(2) Členovia vlády Slovenskej socialistickej republiky skladajú do rúk predsedu Slovenskej národnej rady tento sľub:

„Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem verný Československej socialistickej republike, Slovenskej socialistickej republike, veci socializmu a odkazu Slovenského národného povstania. Svoje povinnosti budem plniť podľa vôle ľudu a v záujme ľudu. Budem zachovávať ústavu a ostatné zákony Československej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky a pracovať pre to, aby sa uvádzali do života.“

Čl. 127

Vláda republiky je povinná po svojom vymenovaní predstúpiť pred národnú radu na jej najbližšej schôdzke, predložiť jej svoj program a požiadať ju o vyslovenie dôvery.

Čl. 128

(1) Vláda republiky je za výkon svojej funkcie zodpovedná národnej rade, ktorá jej môže vysloviť nedôveru.

(2) Vláda republiky môže hocikedy požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery.

Čl. 129

(1) Vláda republiky môže podať demisiu predsedníctvu národnej rady.

(2) Ak národná rada vysloví vláde republiky nedôveru alebo ak zamietne jej návrh na vyslovenie dôvery, predsedníctvo národnej rady vládu republiky odvolá.

(3) Vláda republiky podá demisiu vždy po ustavujúcej schôdzke novozvolenej národnej rady.

Čl. 130

Ak predsedníctvo národnej rady demisiu vlády prijme, poverí ju vykonávaním jej funkcií dočasne ďalej až do vymenovania novej vlády.

Čl. 131

(1) Člen vlády republiky môže podať predsedníctvu národnej rady demisiu.

(2) Národná rada môže vysloviť nedôveru jednotlivým členom vlády republiky. V tomto prípade predsedníctvo národnej rady člena vlády odvolá.

Čl. 132

Ak predsedníctvo národnej rady demisiu člena vlády republiky prijme, môže určiť, ktorý z členov vlády povedie dočasne veci doteraz spravované členom vlády, ktorého demisiu prijalo.

Čl. 133

Vláda republiky rozhoduje v zbore, ktorý je schopný uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej členov. Na platnosť uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov vlády.

Čl. 134

Vláda republiky organizuje a zabezpečuje plnenie úloh v oblasti hospodárskej, kultúrnej a sociálnej výstavby republiky, ako aj v ďalších oblastiach patriacich podľa tohto ústavného zákona republike. Na tento cieľ vláda republiky zabezpečuje plnenie zákonov, zjednocuje, riadi a kontroluje činnosť ministerstiev a ostatných orgánov štátnej správy republiky, sleduje a zabezpečuje plnenie svojich nariadení a uznesení.

(...)

Ôsma hlava

VŠEOBECNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl. 140

- (1) Územie Českej socialistickej republiky tvorí doterajšie územie českých krajov.
- (2) Územie Slovenskej socialistickej republiky tvorí doterajšie územie Slovenska.
- (3) Územné členenie republík ustanovujú zákony národných rád.

Čl. 141

- (1) Hlavným mestom Československej socialistickej republiky a pravidelným sídlom jej orgánov je Praha. Postavenie Prahy ako hlavného mesta Československej socialistickej republiky upraví zákon Federálneho zhromaždenia.
- (2) Hlavným mestom Českej socialistickej republiky a pravidelným sídlom jej orgánov je Praha.
- (3) Hlavným mestom Slovenskej socialistickej republiky a pravidelným sídlom jej orgánov je Bratislava.

Čl. 142

- (1) Ústava Československej socialistickej republiky môže byť zmenená iba ústavným zákonom Federálneho zhromaždenia.
- (2) Spolu s prijatím Ústavy Československej socialistickej republiky prijmú obidve republiky vlastné ústavy. Do prijatia Ústavy Českej socialistickej republiky a Ústavy Slovenskej socialistickej republiky sa ústavné pomery týchto republík spravujú týmto ústavným zákonom a ostatnými ústavnými predpismi.
- (3) Zákony Federálneho zhromaždenia, zákony národných rád ani iné právne predpisy federálnych orgánov a orgánov republík nesmú odporovať ústave a ústavným zákonom Československej socialistickej republiky. Výklad a používanie všetkých právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou a s ústavnými zákonmi federácie.
- (4) Zákony národných rád ani iné právne predpisy republík nesmú odporovať ústavným zákonom národných rád. Výklad a používanie všetkých právnych predpisov republiky musí byť v súlade s ústavnými zákonmi národnej rady